

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

mie przedsiębiorstwo kolejowe w znaczeniu gospodarczym, a nie wytwórczo-technicznym.

Niemniej różni się projekt ministerjum handlu i przemysłu w określaniu wysokości ubezpieczenia. Robotnicy fabryk i zakładów prywatnych otrzymują odszkodowanie w wysokości 1/3 pensji maksymalnie; robotnicy kolejowi mają otrzymywać tytułem odszkodowania do 1/2 ich rocznej pensji; wyższe też emerytury otrzymywać ma i rodzina poszkodowanego (wdowy, rodzice i dzieci).

Ministerjum w tym względzie kierowało się szerszymi motywami, iż pracownicy tak ważnych przedsiębiorstw, jak koleje skarbowe, powinni być lepiej zabezpieczeni materialnie, oraz chęć skompensowania niektórych ograniczeń, jakie stosowane są do pracowników kolejowych, jak np. zakaz strajków, wreszcie powołaniem niższych zarobków robotników w warsztatach kolejowych.

Z drugiej strony rzeźbiony projekt różni się niekorzystnie od ubezpieczeń w innych ministerjach, gdyż nie mówi nie o ubezpieczeniu robotników od wypadku chorób zawodowych, a nawet powiada wyraźnie, że „choroby zawodowe nie dają prawa do odszkodowania”. Widocznie tę stroną ubezpieczenia ministerjum uważa za dostatecznie uwzględnioną, dzięki istnieniu kas emerytalnych, które dają pracownikom niejako zabezpieczenie na wypadek niezności do pracy.

Wyraźne zaszczerzenie się prawa przeciw odszkodowaniu za choroby zawodowe (pojęcie bardzo nieokreślone) może dać powód do tego, że koleje zechcą odmawiać i wypłaty odszkodowania dla motywu powyższego, chociażby choroba miała wszystkie cechy skutków wypadku nieszczęśliwego.

Z prasy rosyjskiej.

— Projekt ministerjalny.

Według wiadomości „Russk. Słowa”, ministerstwo spraw wewnętrznych opracowało dokładny plan stopniowego zjednoczenia krajów z Cesarstwem. Wprowadzenie ziemstw w kraju Zachodnim i samorządu w Królestwie na wzór instytucji centralnej Rosji jest jednym z przewidzianych punktów programu. Dalej pójdą wprowadzenie sądów przysięgłych na Syberji a także ziemstwa, reformy na Kaukazie i w Finlandji, wreszcie w Turkestanie. Wszystkie te kraje mają kolejno otrzymać instytucje takie, jak w Rosji centralnej. W ten sposób ma być dokonane „zjednoczenie”.

— Katedry aeronautyki.

Z inicjatywy ministerstwa przemysłu i handlu na politechnikach kijowskiej, petersburskiej, warszawskiej i doniejskiej mają być utworzone specjalne katedry aeronautyki. Politechnika doniejska projektuje katedrę taką zaopatrzyć szczególnie bogato. Projektowana jest np. budowa specjalnej szopy, w której za pomocą wentylatorów mają być wytwarzane wiatry różnej siły i kierunku dla praktycznego wyprobowania aeroplanów. Ma to być szopa olbrzymiej wielkości, aby się w niej mogły poruszać aeroplany różnego kalibru. Jak widać, plany są wielkie, czy jednak awiatyka rosyjska zrobi wielkie postępy — czas to pokaże.

— Dług państwowy Rosji.

Z wniesionych do Dumy preliminarzy widać, iż w dniu 1 stycznia 1910 roku dług państwowy Rosji będzie wynosił 9,038,756,433 rubli. W ciągu roku 1909 dług państwowy wzrósł o 202,872,242 rb. Procentów wypłacić przeszło 309 milionów rb., a amortyzację długu tylko 25 milionów.

WYSTAWA przemysłu i rolnictwa.

Komitet Wystawy Przemysłu i Rolnictwa na skutek swych starań otrzymał od departamentu celnego odpowiedź: iż wydelegowani będą na plac wystawy urzędnicy celni którzy będą przy pakowaniu eksportu, przeznaczonych do drogi powrotnej zagranicę. Skrzynie te zaraz na wystawie otrzymają pieczęcie celne i nie będą podlegać na komorach powtórnej rewizji.

Zarządzenie to ma dla wystawców znaczenie bardzo doniosłe.

Wyniki sążeń w dziale higieny.

Sędziowie pp.: J. Jaworski, L. Rutkowski, Cestawicz, M. Roszkowski,

Tołwiński, St. Kurtz, A. Puławski, St. Białobrzęski.

Przyznano nagrody:

1) Za wyzyskanie ciepła palenisk w piecach pokojowych p. Kłobukowskiemu — medal złoty.

2) Za to samo p. L. Zielińskiemu (firma Wulkan) — medal srebrny duży.

3) Za to samo inż. Romanowi Martensowi za ogrzewanie do pieców i kuchen — medal srebrny duży.

4) Władysławowi Kościelskiemu za pomysł fabryk szcetek do mycia przedmiotów wodą bieżącą — medal brązowy.

5) Firmie Molin i Krasuski za wyrób krajowy gorsetów i pasów brzusznych — medal złoty.

6) P. Erlichowi za całość fabrykacji w dziedzinie ortopedji — dyplom u znania.

7) P. Ginsbergowi z Zawiercia i Częstochowy — podziękowanie za udział w wystawie.

8) P. Soczkowi za wystawę przyrządów optycznych — medal brązowy.

9) P. Kłęcznikowi i Arnoldowi (optyki) — podziękowanie za udział w wystawie.

10) Pucan Nerbert (optyk) — podziękowanie od komitetu.

11) Panu Antosiewiczowi — medal złoty.

12) Firmie Lago za syfony — medal złoty.

13) Franciszkowi Blachowiczowi za zastosowanie materiału higienicznego do wag materiałów spożywczych — medal brązowy duży.

14) Marcelemu Chmielowskiemu za udział w wystawie — podziękowanie.

15) P. Grochulskiemu, fryzjerowi, za współudział w wystawie — list pochwalny.

16) Firmie Cristal-Carmen za wyrób krajowy preparatów Carmen — medal brązowy duży.

17) P. Askanazowi za przyrząd do mycia głowy — list pochwalny.

18) Sanatorium w Rudcu — dyplom uznania.

19) Zakładowi leczniczemu w Grodzisku (ordynator dr. Małewski) — dyplom uznania.

20) Instytutowi Higieny Dziecięcej — dyplom uznania.

21) „Kropki mleka” w Warszawie — dyplom uznania.

22) „Kropki mleka” w Łodzi — dyplom uznania.

23) „Kropki mleka” w Kaliszu — dyplom uznania.

24) Sanatorium Długoskiego w Zakopanem — dyplom uznania.

25) D-rowi Serkowskiemu za ogół wystawionych przedmiotów — dyplom uznania.

26) P. Bierowi z Krakowa — dyplom uznania.

27) Prof. Bujwidowi z Krakowa — dyplom uznania.

28) Dr. Tchórznickiemu — dyplom uznania.

29) Szpitalu Anny Marii w Łodzi — dyplom uznania.

30) Kolonij lotnie w Warszawie — dyplom uznania.

31) Rzeźnia w Częstochowie — medal srebrny.

32) Rzeźnia w Łodzi — medal srebrny.

33) P. Kozłowskiemu za działalność w budzeniu zamiłowania do ćwiczeń fizycznych — dyplom uznania.

34) Bud. Makowskiemu — medal złoty.

35) T-wo Opieki nad umysłowo chorymi w Radomiu — list pochwalny.

Wynik sążeń w dziale ogrodniczym.

Medal srebrny wielki — za wzorowe szkółki: p. Girdwoyn z Warszawy.

Medal srebrny mały — za szkółki: L. Danielewicz z Łodzi i „Ferma Ogrodnicza”.

Podziękowania otrzymali pp. Maciejewski i Kaczorowski.

— Narady owocoznawców.

Z powodu odbywającej się wystawy owoców, jako naturalny jej dodatek odbywają się narady owocoznawców na które przybyło około 100 osób. Narady rozpoczęto nabożeństwem solennym, poczem zebrano się w sali Muzeum Higienicznego. Nie brak tu znanych działaczy na polu ulepszeń w tym dziale, jak pp. Jankowski, Hoera, Siwecki, Zawady i innych.

Odkaładając sprawozdanie z narad do dnia następnego zaznaczamy, iż wczoraj poświęcono debaty głównie sprawom: dobór owoców wieściańskich, odmiany mniej znane i nowe siewki, próba wykreślenia doboru owoców na

różne klasy.

Na dzień dzisiejszy program zjazdu zapowiada.

Dnia 24. Posiedzenie III o godz. 10 rano, 1) drzewa owocowe przy drogach; 2) zasilanie drzew owocowych nawozami. Posiedzenie IV o godz. 5 po poł. 1) Rozwój sadownictwa wieściańskiego, 2) uprawa ziemi pod drzewami. Wspólna kolacja składkowa o godzinie 8 wiecz.

Corso.

Jak wspominaliśmy, w niedziele odbędzie się na wystawie „wspaniałe” „corso” kwiatowe w połączeniu z koszami szczęścia i innymi atrakcjami. Dotychczas zadeklarowano 30 wozów udekorowanych oraz powozów, a między innymi: ze Złotego Potoka, Krużyny, Janostwa i Stanisławostwa Grossmanów, Bulle'ów i win.

Do koszy szczęścia nadeszła dotychczas około 2000 prezentów, a między innymi niektóre będą dosyć wartościowe.

Wyciągi włościan na koniach, popisy chinczyków — akwilibrystów, koncert czterech orkiestr, iluminacja parku i placu wystawy, oraz fajerwerki uzupełniają ten bogaty i pomysłowy program zabawy.

„Dom Sztuki” na placu wystawy pozyskał dwa przesłane dywany (wycianki z sukna), wykonane przez p. Wandę Treturową. Pani Treturowa wykażala w nich zupełne opanowanie techniki, a przy umiejętnym zestawieniu planu, jak też wielkiej dozie zmysłu dekoracyjnego, dała nam, jak to widzimy w krajobrazie tatrzańskim, skończoną całość, naprawdę artystyczną.

Wycieczki.

Wycieczki z Łodzi.

Przełożona siedmioklasowej polskiej szkoły handlowej, p. L. Siennicka, urzędzą w nadchodzący poniedziałek wycieczkę uczennic na wystawę do Częstochowy.

— Stowarzyszenie robotników chrześcijański urządzą olbrzymią wycieczkę do Częstochowy na odpust i w celu zwiedzenia wystawy. Wyjazd w sobotę wieczorem a powrót z Częstochowy w poniedziałek.

Zwiedziła wczoraj wystawę w dalszym ciągu szkoła z Tomaszowa, pod kierunkiem swych profesorów i nauczycielek, z wielkim zajęciem zwiedzały szczególnie dział przyrodniczy. Panienci zaś interesują się żywo robotkami ręcznymi, którym z uwagą wielką się przyglądają by sposob wykonania pozostał w pamięci i aby powróciwszy do domu wykonać według tych wzorów.

Z równym zamiłowaniem studują, przeważnie chłopcy, modele wykonane z gipsu i glinki, to też zauważyć się daje, że pobyt dłuższy cokolwiek, aniżeli jak się to praktykuje jednodniowo w celu zwiedzenia wystawy przynosi dla umysłu młodzieży znacznie doniejsze wrażenie i utrwała się w pamięci przez dłuższe badanie oraz stojące danego przedmiotu, to też pożądanym byłoby aby przewodnicy i pedagodowie na kwestję tę zwrócili uwagę.

Zwiedziła również wystawę wycieczka, złożona z 60 uczennic gimnazjum z Piotrkowa wraz z dyrektorem i ciałem pedagogicznym.

Zwiedziły wystawę dwie wycieczki szkolne z Noworodomska 4-klasowa szkoła p. Zybińskiego, oraz szkoła rządowa p. Zofji Szpikowskiej.

Drugi dzień wycieczki szkoły handlowej z Pabjanic, poświęcony został na dokładne zwiedzenie klasztoru Jasnośrońskiego.

Uczniowie, wraz ze swym dyrektorem p. Lipskim, oraz nauczycielami byli oprowadzani przez O. Romualda, który wiedząc jakie korzyści moralne, oraz praktyczne, osiągnąć powinna młodzież z tej wycieczki, nie skąpił trudów, ani swej wszechstronnej wiedzy.

Uczniowie zwiedziła kaplicę Matki Boskiej Częstochowskiej, salę rycerską i bibliotekę, a wszędzie niestrudzony O. Romuald udzielał wyczerpujących, a ze wszelkim miar, pod względem historycznym, ciekawych wiadomości. Wskazywał to, jak bardzo ukochał młodzież ten kapłań, i z jaką skwapliwością wyszukuje każdą sposobność aby w ich młode dusze zaszczerpić miłość

dla kraju ojczystego, a umysły wzbogacić nowymi wiadomościami.

W końcu uczestnicy wycieczki zwiedzili waly, oglądając szeregostwo artystycznie rzeźbione stacje.

Kronika.

— Z ruchu państwowego.

Wczoraj przybyli na Jasną Górę między innymi następujące kompanie: z Białej gub. siedleckiej, osób 450 z ks. Czesławem Kamińskim na czela. Z Łelowa, gub. kieleckiej, osób 380, przewodniczący ks. Jacenty Grabowski. Dziewczęta białe ubrane niosty szarfy, wieńce i różne ozdoby, przewodnik An. Marzec.

Z Noworodomska w nadchodzącą niedzielę t.j. 26 bm. wyjeżdża rannym pociągami kompanie z Jasnej Góry, pod przewodnictwem ks. S. Brzozowskiego. Uczestnicy pielgrzymki mają zamiar zwiedzić także wycieczki (1 i 10) i 10).

— **Kaluszka w Warszawie** „Wycieczki” W tych dniach firma fabryki „Motte” zakupiła w Odessie wielką fabrykę juty, w celu własnej eksploatacji.

Podobno zapłacono za powyższą fabrykę 10,000,000 franków.

— Z kolei Herby-Kielec.

Pomimo starań różnorodnych firm, przeważnie niemieckich, koncesję na budowę mostu i budynków kolejowych, na nowo budującej się kolei Herby-Kielec otrzymała firma Częstochowska „M. Rydzewski i S-ka”.

Część robot, tj. wykonawstwa roboty mularskiej, odstępuje powyższa firma, mniejszym przedsiębiorstwom.

Już w chwili obecnej rozpoczęto budowę mostu na Warcie, którego konstrukcja żelazno-betonowa, po raz pierwszy w naszym kraju została zastosowana.

Wszystkie inne mosty na całej przestrzeni kolei Herby-Kielec będą budowane tym samym systemem.

— Z zakładu św. Antoniego.

Wczoraj z powodu imienin siostry starszej, Tekli w „Schronisku” p. w. św. Antoniego, odbyło się przedstawienie teatralno-wokalne, w którym uczestniczyli dziewczęta z ochron oraz ze szwalni tego zakładu. Na ładnie urządzonej i udekorowanej scenie nasamprzód odśpiewały dziewczęta pięści chóralna, rozłożona na głosy. Następnie jedna z dziewczątek wyrecytowała wiersz okolicznościowy, składający się z wyidealizowaną laurką w ręce solentanki, druga — dziewczynka wypowiedziała wiersz do pani opiekunki — hr. Czarneckiej.

Kartyna unosi się na scenie rozgrywa się komedycja w trzech odsłonach, której tem są dobrotliwe rządy królowej Jadwigi. Wdzięczną za komedijkę odegrały dzieci ze zrozumieniem i odczuciem swych ról.

Odsłony komedycji przepłatane były popisami solowymi śpiewu i deklamacji.

Przed zakończeniem przedstawienia dziewczęta, przebrane za głęchy krakowiaków i krakowianki odtoczyły w takt chóralnego śpiewu starszego krakowiaka. Śpiew chóralny zakończył miłe widowisko.

Ten wczorajszy popis jest najlepszym dowodem, jak zacne siostry nie zaniedbują wszelkich środków, mających na celu kształcenie umysłowe i fizyczne dziewcząt, która przyjęły pod swe opiekunictwo skrzydła. Wczorajsze zaś przedstawienie jest największą zasługą siostry Marty, która wzięła na siebie trud wyuczenia dziesiątki śpiewek i ról.

Na wczorajszym przedstawieniu obecni byli między innymi państwo Edwardostwo Reszkowie wraz z córką. Ten liczny szereg przedstawicieli różnych warstw naszego społeczeństwa, spieszący złożyć zyczenia solentanki, jest dowodem, jaką sympatją cieszy się siostra Tekla i jej działalność filantropijno-wychowawcza w naszym mieście.

— Straszny wypadek przy pracy.

W Rakowie, w fabryce „Huta Częstochowa” firmy B. Hanke, zdarzył się wczoraj smutny wypadek.

Oto około godz. 2 po poł. maszynista Jan Chmielowski, obsługujący maszynę wiatrową, chcąc przykręcić podczas biegu mutry cylindrowa, został uderzony w głowę smarownicą i upadł bez przytomności pod maszynę.

W chwili po tem, pomocnik maszynisty nie widząc Chmielowskiego, przeszedł na drugą stronę maszyny i

ujrzał leżącego na ziemi skrwawionego maszyniście.

Zawezwany natychmiast lekarz fabryczny skonstatował śmierć z powodu strzaskania czaszki. Zwłoki przeniesione do kostnicy fabrycznej. S. p. Jan Chmielewski liczył lat 49. Osięgnił żonę i kilkoro drobnych dzieci.

— Arszawianina.

W ciągu dnia wczorajszego aresztowano w mieście dla sprawdzenia osobowości następujące osoby:

Ignacy Szulc, Dawid Wajsman, Jankiel Nirenberg i Stanisław Pa-luch.

za kradzież—Katarzyna Bąk.

Na mocy wyroku wykonawczego—Feliks Bednarski.

Za pijanstwo — Władysław Żyła i Stefan Bida.

Rewizji w mieście nie było.

— Przyjęcie warunków.

Wszyscy Żydzi, przyjęci do politechniki warszawskiej, uniwersytetu i instytutu weterynaryjnego są uważani tylko jako warunkowo przyjęci; nie mogą nawet uiścić wpisowego. Stało się to na mocy nowego wyjaśnienia ministra oświaty Schwartza co do 10 proc. normy obliczenia żydów w wyższych zakładach naukowych. Procent ten powinien odpowiadać liczbie nowo przyjętych chrześcijan na każdy z wydziałów, a liczba nowo przyjętych chrześcijan powinna być ustalona dopiero wtedy, gdy wszyscy nowo przyjęci uiścić wpisowe, co zwykle dokonywane owa w październiku. Wtedy też Żydzi będą mogli opłacać wpis i uważać się za studentów.

Korespondencje.

Z Noworodomska.

— Nieszczęśliwy wypadek.

Wczoraj w godzinach popołudniowych. w ulicy Kietlińskiej najechał wóz z ciężarem na 80-letnią starszkę Pesse Birman (izraelitkę). Koła wozu strzaskaly jej prawą nogę, oraz uległa ogólnemu potłuczeniu. Nieszczęśliwą starszkę przewieziono do miejscowego szpitala, przy ulicy Strzałkowskiej.

— Z Magistratu.

Magistrat przystąpił do reperacji ulicy Kaliskiej, pożądana jest to i na innych ulicach.

— 200 rodzin bez wody.

Z górą upływa dwa miesiące, jak w ulicy św. Rozalii, obok domu familijnego B-ci Thunet, została zepsuta studnia artezyjska, a jednak, do dnia dzisiejszego ani się śni opiekunom miasta by ją zreperować. Wobec czego przeszło 200 rodzin pozostaje zupełnie bez wody. Przez pewien czas, cała ta dzielnica korzystała ze studni kolejowej na dworcu, lecz obecnie z polecenia władzy stacyjnej zabroniono korzystać z niej. Ciekawa więc rzecz, skąd ci ludzie mają obecnie czerpać wodę? a może z zanieczyszczonej rzeczki, która obok przez bionia płynie. Zauważyć jeszcze musimy, że spotyka to już ową dzielnice, po raz trzeci, czy czwarty, lecz zawdziejając ludziom dobrej woli, zapobiegano się zlu narazie. Być może, że ojcowie miasta i obecnie tego się spodziewają, wobec czego, tak długo z reperacją się ociągają.

Z Myszkowa.

— Przestroga.

W celu przestrzeżenia roztargnionych pasażerów, podajemy niniejszy fakt.

Ktoś, jadąc pociągami № 9, był przez kilka godzin nieobecny w zajętych przez siebie przedziałach; rzeczy jednak pozostały. Na szczęście zanim „zapiekował” się nimi przygodny złodziej, (których nie brak w pociągach) konduktor, myśląc, że są to rzeczy pozostawione przez kogoś, który już dawno wysiadł na jednej z poprzednich stacji, oddał je do przechowania zawiadowcy stacji Myszków.

Dopiero po nadejściu depeszy od właściciela z Zabkowie, sprawa się wyjaśniła.

Z Piotrkowa.

— Wyciągi tawa. cyklistów w Piotrkowie. (Koresp. włas.)

W dniu 19 b. m. odbyły się na torze klubowym P. T. C. wyciągi cyklistów z udziałem jeźdźców wszystkich towarzystw zaprzyjaźnionych.

Wielką niespodziankę zrobił pan Piotr Tkaczyk Champion król pol. który niespodziewanie przybył na wyciągi—niestety stanął tylko do jednego biegu.

O godzinie 3 po południu wyciągi rozpoczął:

I bieg „Zachęty” na przestrzeni 8 okr. toru, (1800 m.). Dla nieposiadających 1 ch nagród, z 6 startujących u mety: 1 Wasowicz w. 2 m. 56 s.—żeton srebrny; 2 Niepsuj 2 m. 57 s.—żeton brązowy duży; 3 Krysiak—żeton brzo-nawy.

II bieg „Seratch” 20 okrążeń toru, (4500 m.) dla wszystkich, u mety 1-szy Tkaczyk w 9 m. 7 s.—żeton złoty e-mal; 2 Kietliński 9 m. 10 s.—żeton srebrny duży emal; 3 Kłopotowski w 9 m. 13 sek., żeton srebrny; wszyscy z Warszawy.

III bieg „Piotrkowski” 8 okr. toru dla członków P. T. C. 1 Wasowicz 3 m. 21 s.—żeton srebrny em; 2 Krysiak 3 m. 23 s.—żeton srebrny; 3 Kramkowski 3 min. 27 sek.—żeton brzo-zowy.

IV „Damski” z powodu nie przybycia pań z Warszawy nie odbył się.

V „Główny” 30 okr. toru (6750 m.) dla wszystkich, u mety: 1 Kietliński 12 m. 11 s.—żeton złoty emal; 2 Kłopotowski 12 m. 13 s.—żeton srebrny emal; 3 Salski (Częstochowa) 12 m. 15 s.—żeton srebrny; 4 Gronczewski, (Warszawa) 12 m. 17 s.—żeton brzo-zowy duży.

VI „Łódzki” 8 okr. toru dla członków łódzkiego konsultatu Warsz. Tow. Cykl. 1 Nowicki 3 m. 21 s.—żeton srebrny duży emal; 2 Ferderer 3 m. 23 s.—żeton srebr. mały; 3 Uliński 3 m. 25 s.—żeton brzo-zowy.

VII „Prowincjonalny” 8 okr. toru, dla jeźdźców prowincjonalnych, u mety 1 Dzikowski (Łomża)—żeton srebrny duży; 2 Salski (Częstochowska)—żeton srebr. mały.

VIII „Amerykański” 4 okr. toru, 1 Kietliński—żeton srebr. duży; 2 Wapiński, (Warszawa)—żeton srebrny mały.

IX „Pocieszenia” 4 okr. tor. (900 m.) 1 Sebel z Łomży—żeton srebr; 2 Wolny—brzo-zowy duży; 3 Krygler—brzo-z. mały, (z Piotrkowa).

Na wyciągach byli obecni i członkowie siedleckiego konsultatu W. T. C. konsul Leon Makowski i kapitan Wł. Faldowski.

Przed wyciągami o godz. 12 w poł. odbyło się poświęcenie nowego lokalu P. T. C. na którym prócz kilku członków honorowych, było kilkudziesięciu członków rzeczywistych i wszyscy Druhowie którzy przybyli na wyciągi. Obecny lokal T. C. z salą balową należy do najpiękniejszych w mieście dawniej zajmowany był przez klub wojskowy.

A a r.

Z Łodzi.

— Spodziewany napad bandycki. Policja łódzka uprzedza niektóre instytucje finansowe tutejsze, za pomocą specjalnych ogłoszeń, aby miały się na baczności. gdyż bandyci mają zamiar ograbić jeden z większych banków łódzkich. Który, tego policja jeszcze nie wie. Niektóre banki na tej zasadzie założyły na drzwi łańcuchy i mają zamiar od jutra wpuszczać ludzi po jednym.

Ochrona Banku Państwa nazewnątr, od kilkunastu miesięcy była skaowana, obecnie znowu ją zaprowadzono. Chodniki w około gmachu ogrodzono barjerami i ustawiono warty żołnierzy.

— Ruch strajkowy.

W fabryce L. Okra. tkacze po przepracowaniu 2 tygodni, zawiesili pracę.

W fabryce L. Nippego (Piotrkowska № 110) tkacze ręczni w liczbie 89, po przepracowaniu 2 tygodni opuścili warsztaty wczoraj.

— Tow. akc. wyrobów wełnianych „M. A. Wiener”—przystępuje do budowy w Łodzi ogromnej przędzalni wełny, oraz tkalni z 200 szerokimi warsztatami. Na budowę tej fabryki przeznaczono milion rubli.

— Odbyła się uroczystość założenia kamienia węgielnego pod budowę gmachu dla 2-go Towarzystwa pożyczkowo-oszczędnościowego przy ulicy Andrzeja № 1. Będzie to trzypiętrowy budynek; koszt budowy obliczono na 150 tys. rubli.

— W Zgierzu odbył się doroczny jarmark jesienny. Ruch na jarmarku panował ogromny, kupcy i handlarze zjechali się z wszystkich okolicznych miast i miasteczek w bardzo znacznej liczbie.

— Władze gubernjalne zażądały od urzędów gminnych cyfrowych danych o tegorocznym urodzaju żyta, jęczmienia i kartofli, uprawianych w celu produkowania spirytusu, z wyszczególnie-

niem cen na te produkty. — Na Bałutach ukazała się wśród koni nosaczina.

Ze sztuki.

— Teatr Marji Przybytko.

Dziś odegrana zostanie pełna humoru komedia Zygmunta Przybylskiego „Dwór w Władkowicach” z p. Marją Przybytko w roli Julki.

W sobotę teatr wystawia głośną sztukę z ros. Najdłowa „Dzieci Wanuszyna”, — utwor ten na wszystkich scenach budzi dziś zainteresowanie—w Warszawie obecnie grywa tę sztukę teatr M. Gawalewicz.

— Koncerty.

Michałowski — Barce-wicz. Rozpoczyna się u nas ruch koncertowy.

W sobotę d. 25 odbędzie się w sali Muzeum Hygienicznego koncert, naszego, wszędzie popularnego, a zawsze znakomitego polskiego wirtuozu A. Michałowskiego. Kto chce usłyszeć arcydzieła Chopina, który niema dotąd lepszego wykonawcy nad mistrz naszego, ten niewątpliwie nie pominie rzadkiej sposobności i pospieszy na ów interesujący koncert.

Należy się to uznanie naszemu zasłużonemu artyście, który nie szukając laurów zagranicą, całe życie swoje poświęcił służeniu własnym ziomkom, kształcąc całe legiony uczniów i uczennic.

Na drugi dzień t.j. 26-go w niedzielę, odbędzie się niemniej interesujący koncert w sali Lutni—mistrza dźwięków skrzypcowych, również statego profesora naszego konserwatorium Stanisława Barcewicza, którego silnym, a szlachetnym tonem każdy się zachwycę.

L. W.

Ostatnia poczta.

— Ważna narada.

Jak donoszą ze sfer zainteresowanych w Petersburgu, przed otwarciem Dumy państwowej, odbędzie się u prezesa ministrów Stojtyna, ważna narada z udziałem przywódców wszystkich partii.

Celem narady, w której mają wziąć udział Chomiakow, Akimow i Izwolski, ma być wypracowanie programu przyszłych prac Dumy.

— Rewizyta.

„Birz. Wied.” donoszą, że działacze angielscy przyjadą do Petersburga w końcu przyszłego miesiąca. Wycieczka angielska, złożona z przedstawicieli izb handlowych, oprócz urzędowej wizyty, dokona oględzin większych fabryk i zakładów. W Petersburgu zabawią 3 dni, poczem udadzą się do Moskwy.

TELEGRAMY.

(Agencji Petersburskiej i własne.)

Czesko - francuska przyjaźń.

Praga 23. Nadzwyczaj uroczyste przyjęcie deputacji paryskiej rady miejskiej dało powód do wielkich demonstracji na cześć Francji. Demonstracje miały jaskrawy charakter antyniemiecki. Nie szczędzono bardzo gwałtownych pogroźek przeciwko Niemcom i rzeszy niemieckiej.

Rozdrażnienie przeciwko Niemcom wzrasta wobec tego, że na pierwszym posiedzeniu sejmu deputowany Pachet, który brał udział w konferencjach po-jednawczych urządzonych przez Bienertha, oświadczył imieniem stronnictwa niemieckich, że nie będą brały udziału w obradach sejmku, poczem istotnie wszyscy posłowie niemieccy opuścili salę sejmową.

Zwołania przez marszałka konferencja przewodniczących klubów nie mogła dojść do żadnego porozumienia.

Śmierć kapitana Ferbera.

° Paryż 23 Głośny kapitan Ferber zabił się dziś rano około godziny 10 spadając wraz ze swoim aerodromem w okolicach Boulogne-sur-Mer. Aerodrom spadł z taką siłą, że wrył się w ziemię.

Z Dumy.

Petersburg 23. Odbyło się pierwsze posiedzenie komisji budżetowej Dumy państwowej. Na 65 członków, przybyło 41.

Konferencja prasy.

Londyn 23. Odbyło się ostatnie posiedzenie faktyczne konferencji międzynarodowej prasy. Delegaci zostali za-

proszeni przez króla Edwarda do Windsoru.

Potrójna egzekucja.

Valence 23. Dziś zrana odbyła się potrójna egzekucja trzech zbrodniarzy skazanych na śmierć. Egzekucja rozpoczęła o godzinie 6 zrana, dokonana została w przeciągu 6 minut. Pierwszy skazaniec Berranger protestował przeciwko niesprawiedliwości spełnionej w imieniu ludu; drugi David krzyczał gdy go przyprowadzono na szafot; trzeci przemówił do tłumu, który mu odpowiedział oklaskami. Autopsji zwłok nie dokonano.

O zabójstwie Hercesteinaja.

Klivenb, 23. Sąd miejscowy przystąpił do sądenia sprawy o zabójstwo Hercesteinaja. Podsiadkami są: Juskie-wicz-Krassowski i Łurczukin. W obronie Dubrowina stanęli adwokaci przysięgli: Bułacel i Zamysłowski; po stronie Krassowskiego—adwoka. Nitilin. Obroną Hercesteinowej jest, Zrudnyj. Sąd po krótkiej, wstępnej zarządzie orzekł, iż Bułacel i Zamysłowski nie będą dopuszczani do obrony; a to dlatego, że Dubrowin winien był oświadczyć się w sądzie. Po ogłoszeniu tej rezolucji Bułacel próbował protestować, lecz został przywołany przez przewodniczącego do porządku. Pomi-mo to Bułacel nie przestał mówić podniesionym głosem, wobec tego przewodniczący przerwał posiedzenie i rozkazał policji wyprowadzić go z sali są-dowej. W chwili, gdy policjanci zbliżyli się do Bułacela, ten zawołał: „Nie wściecie się dotknąć rosyjskiego szlachci-ca!” Policjanci jednak nie zwrócili na to uwagi i przystąpili do swej czynności. Bułacel bronił się energicznie. „Zy-gowem mię żąd nie wyprowadzić!”—krzyczał. W chwili dalszego szamotan-ia się, sięgnął ręką do kieszeni, lecz dostrzegł to oficer policyjny i zamiary jego powstrzymał.

L. W.

Po odebraniu rewolweru, — Bułacela wyprowadzono z sali. Prokurator zazna-czył, że zastrzega sobie prawo pocią-gnięcia Bułacela do odpowiedzialności sądowej za zakłócenie spokoju, poczem sąd przystąpił do rozpraw. Juskie-wicz i jego obrońca proszą o dopu-szczenie do sprawy Zamysłowskiego. Sąd na zasadzie prawa, które pozwala mieć jednego tylko adwokata,—prośbę odrzucił. Zarządzy formuje oskarżenie przeciw Dubrowinowi.

Przeniesienie zwłok

Leona XIII.

Rzym 23. Pomiedzy kurją a wladzami wioskami toczą się rokowania w sprawie przeniesienia zwłok Leona XIII z katedry św. Piotra do Lateranu co ma nastąpić 2 marca r. p. jako w 100-ą rocznicę urodzin poprzedniego papieża.

Trzęsienie ziemi.

Ateny 23. Zauważono tu silne drże-nie ziemi. Z innych stron królestwa donoszą o znacznie silniejszych trzęsien-iach ziemi.

Funkcjonariusze kolejowi urządzili strajk jeneralny. Ruch kolejowy zupeł-nie przerwany.

Cholera.

Petersburg 23. W ciągu doby zachorowało 40, zmarło 18, pozostaje w szpitalach 362 osób.

Berlin 23. Do szpitala imienia Vier-chowa odstawiono robotnika, pracują-cego przy robotach ziemnych, śród ob-jawów, wskazujących na cholera azja-tycką. Chorego bezwzględnie odosobono i zarządzone wszystkie środki ostro-żności.

Przemysł ludowy.

Nazwiska osób zapisanych na człon-ków Towarzystwa Popierania Przemysłu Ludowego w Królestwie Pol-skim na wystawie Częstochow-skiej.

(Ciąg dalszy.)

Antoni Auszperger, Białchatów 1 rb., Stanisław Brzezinski, Petersburg 5 rb., Jan Cianciera, Kamienica Polska, Częstochowa 5 rb., Piowarski Boszynek, p. Skalbierz 1 rb., Tekla Obrębska, Częstochowa 1 rb., Stanisław Najman, Warszawa 5 rb., Jan Najman, Warszawa 5 rb., B. Bukowiński, Kalisz 5 rb., E. Zachert, 5 rb., Włodzimierz Horodyński, Łódź 1 rb., Kazimierz Perkowski, Łódź 1 rb., S. Neuman, Warszawa 5 rb., Konstanty Lajman inżynier, Piotrków 1 rb., Bronisława Bielecka, Łódź 5 rb., Stefan Bie-

lecki, Łódź 5 rb., Michał Cieszkowski, — Golese p. Wolbór, g. Piotrkowski 10 rb., Antoni Stegeman, Częstochowa 1 rb., Zygmunt Lempicki, Grabna Wola 5 rb., Adam Sznajko, st. Poraj dr. Z. W. W. 1 rb., D-rowa Mieczysława Bięgańska, Częstochowa 5 rb., Amela Żwanowa, Częstochowa 5 rb., Stanisław Krzeszewski, Nauczyciel Ind. Łążyrok 1 rb., Ks. M. Gajos, Proboszczowie 5 rb., Leon Łossowski, Kijeszko p. Zbóino 5 rb., Wojciech Szaikowski, Lanista Cukrownia 1 rb., J. Bykowski, Księgarnia Ostrowiec 1 rb., Adam Cieśla, Ostrowiec 5 rb., Józef Sadowski, Chmielów 1 rb., Józef Łappa, Ostrowiec 1 rb., Henryk Dukielski, Ostrowiec 1 rb., Ale-

ksander Ciepielewski, Szaimo 1 rb., Wacław Tusko, Ostrowiec 1 rb., Henryk Kępiński, Iłża 1 rb., Michał Janaszek, Ostrowiec 1 rb., Józef Stachowicz, Opoczno 1 rb., Henryk Bratkowski, 1 rb., Marja Zielińska, w Garowie 1 rb., Książę Konstanty Lubomirski 10 rb., Książę Stanisław Lubomirski 25 rb., Książę Natalja Lubomirski 5 rb., Książęzna Stefania Woroniecka 5 rb., Książęzna Marja Woroniecka 5 r., Książę Swiatopek Mirski 5 rb., Jadwiga Koziovska, Warszawa 5 rb., Książęna Marja Swiatopek Mirska, Warszawa 5 rb., Wacław Loga, Częstochowa 3 rb., Antoni Puljanowski, Warszawa 5 rb. (d. e. n.)

Teatr w Gościńnym pokoju!

66 najnowszych figielków, w wysokim stopniu zajmujących dla starszych i młodszych jak naprz. drukarnia elektryczna, magiczny zegarek, czarowane pudełko, połączona karta, zagadkowa butelka, czarodziejska paczeczka i jeszcze innych 60 różnych figielków w zachwyty wprowadzające widzów, podczas przedstawienia których dom zamienia się w zaczerpnięty pałac. Tylko za 86 kop. z przesyłką za zaliczeniem się jeszcze 10 kop. Adresować proszę: Magiczna „Rozrywka” Warszawa. 384-5-3

Na Wystawie do sprzedania cztery pawilony mające 870, 427, 210 i 37 metr. kw. trzy pawilony po 6 i pół metr. kw. jak również 2000 metr. kw. dachu z krokwiemi ze stajen. Ceny przystępne: **Wiadomość w Biurze Architektoniczno-Budowlanym Filipczyński Łopieński i S-ka**, ul. Cerkiewna 7 Telefon 150., albo na wystawie pawil. „Switez” u p. Cholewickiego. 733-5-1

Od 1 Października do wynajęcia pokoje umebowane, każden z osobam wejściem i tamże stancja dla ucznów. III Aleja № 55 m. 12. 739-2-1

Sukna i Korty
Szkolna Nr 9 I piętro.

Panie i Panny!
Proszę zwrócić się do mnie z zaufaniem, o czym się przekonacie. Za akurcyjne i sumienne wypełnienie zamówień ręczę. Władze zamówić po cenie fabrycznej.

Rozkład jazdy pociągów L E T N I.
Pociągi przychodzą do Częstochowy od strony Warszawy:
o godz. 4.11, 7.20, 11.37, 2.57, 5.41, 6.39, 6.00, 9.00, 12.20, 9.02
od strony Granicy:
o godz. 2.44, 9.43, 3.36, 11.18, 6.34, 1.52, 9.13, 11.51, 8.45
Pociągi odchodzą z Częstochowy ku Warszawier
o godz. 2.32, 9.50, 3.46, 11.30, 6.42, 2.02, 9.25, 5.25, 12.11
ku Granicy:
o godz. 4.19, 7.26, 11.47, 2.45, 5.53, 6.51, 9.10, 9.22, 4.25.

142 MARSZAŁKOWSKA 142
w WARSZAWIE
Główny Warsz. Fabr.
Skład DYWANÓW

Materiały na meble	Kapy i Serwety welniane
Porty oryginalnej fabryki	" " firankowe
" " welniane, pluszowe	" " sukienne
" " gobelinowe, płócienne	" " pluszowe
Firanki, Story, Rolety	" " dywanowe
Chodniki dywanowe, kokosowe	Kołdry jedwabne, welniane
" " sznurkowe, ceratowe	" " bawełno do prania
Dery zimowe i letnie	Obrusy Ceratowe, Dermatoidy
Pledy, Chustki, Szale	Wycieraczki, Linoleum i t. p.

Warszawa, Marszałkowska 142. 1031

Kto jest MOZER?
Mozer jest to największy fabrykant zegarków znany na całym świecie. Mozer nie wypuszcza ze swej fabryki zegarków nie prawidłowo wyregulowanych. Marka „Mozer” jest już najlepszą gwarancją dobroci i trwałości zegarków. Mężki zegarek Mozer okazywany otwarty, płaski (jak rubel srebrny) z cyferblatem pozłożonym lub posrebrzonym, nakręca się bez kluczyka, remontoir na 10 kamieniach, fason nowomodny, (cena tylko na pewien czas zniżona), zamiesz 10 rb., tylko 3 rb. 15 kop. 2 sztuki 6 rb. taki sam zegarek płaski „Monzer” zakryty 4 rb. 15 kop. 3 sztuki 8 rb. Zamówcie, a zawsze będziecie nam wdzięczni każdy zegarek zaopatrzony gwarancją na 6 lat. Przesyłka do 4 sztuk — 40 kop. (na Syberję — 75 kop.). Wysyła się za zaliczeniem bez zadatku. Adres: T-wo „NAPRZÓD”, Warszawa ulica Pańska 39/66. Bezpłatnie dołączamy nowomodną piękną dewizkę z brylokiem kompas.
Prosimy zwrócić uwagę na napis „Monzer” i wystrzegać się fałszywych zegarków fabrykantów 628-8-2

Nowość ostatniej mody.
Elegancka aksamitna bluzka: przed, kołnierzyk i mankiety prześlicznie haftowane jedwabiem przykrojona za datna do użycia na każdą figurę. W kolorach: czarnym, bordo, ciemno-granatowym, ciemno-zielonym, tabak wysyłam za 5 rb. 25 kop. za zaliczeniem i bez zadatku. Bluzka z czysto-welnian. mater. „Wool” z takim samym wysyciem — rb. 5.
Bluzka z czysto jedwabn. kanansu wyhaft. lub z ażurkami 7 rb. 25 k. z kanansu Nr. 2 5 rb. 50 kop. bluzka z najmodniejszego jedwabnego materiału. „Popelin” wytwornie wyhaftowana 6 rb. 75 kop. Z jedwabnej florentyny, haftowana lub z ażurkami w kolorach: czarny, crème, różowy, niebieski, wiśniowy, tabak i inne. modele ostatniego żurnalu do datnie się gratis 4 rb. 50 kop.
Angielska wierzchnia bluzka: do bardzo eleganckiego, modnego i praktycznego szewiutu, fason i krój podług ostatnich modeli z wysokim stanem, kolory: czarny, ciemno-granatowy, brązowy, tabak i jasno-popielaty, przetykane modnymi centkami, wysyła się za 5 rb. 25 kop. Taka sama spódniczka z gładkiego szewiutu „Kleopatra”, lepszy gat. przybrana jedw. tasma, stan. zwycz. rb. 7 Spódniczka z wiananego materiału „Diagonal” z wytwornem jedw. przybraniem 7 rb. 25 kop. Spódniczka z lepszego sukna-kastoru przybrana guziczkami we wszystkich kolorach 9 rb. 25 kop. Spódniczka z czystego welnian. mater. „Glorja” z wytwornem przybraniem z jedwabn. pasdem 8 rb. 75 kop. Spódniczka z modn. w pasy Parysk. materji cała przybrana jedw. guzik. i tasmami 9 rb. 75 kop. Spódniczka z zagranicznego aksamitu z szeroką jedw. tasma 14 rb. 50 k. Spódniczka z mater. „Drap de Dame” przybrana jedwabn. tasmami i guzikami w kolorach czarnym i crème 12 rb. 50 kop.
Wszystkie spódniczki mogą być koloru czarnego, ciemno-granatowego, tabak i innych kolorów.
Przy zamówieniu powinno się wskazać rozmiar w biodrach, talii i długości spódnicy.
Adresować: Fabryka haftów „Marja” Warszawa, Pawia Nr. 11-c. 3-1

JEDYNA
niezależna i bezpartyjna gazeta
„DZIEŃ”
wychodzi co rano (o 6-iej) nie wyłączając dni poświęcanych.
POD REDAKCJĄ
STEFANA GORSKIEGO

Dzień służy przedewszystkiem idei samoobrony narodu, wej przed zalewem obcych żywotów. Niemców i wrogo dla nas usposobionych mas litwacko-żydowskich.
Dzień wywołuje się otwarcie i śmiało, nikomu nie schlebując, we wszystkich żywotnych i aktualnych sprawach nie ulegając żadnym partyjnym wpływom politycznym.
Dzień zamieszcza stale wyczerpujące wywiady i ankiety ze wszystkich dziedzin bieżącego życia, zestawiając sądy kompetentnych i fachowych sił społecznych.
Dzień posiada pierwotne informacje krajowe i zagraniczne oraz własną szybką obsługę telegraficzną.
Dzień w codziennych odcinkach drukuje powieści, nowele, recenzje artystyczne, literackie i naukowe.
Dzień szeroko uwzględnia potrzeby czytelników profesjonalnych i kresowych, prowadząc w tym celu specjalne rubryki.
Dzień dostarcza co rano świeżych wiadomości: giełdowych, handlowo-rozniczych i handlowo-przemysłowych — drukuje sprawozdania z ruchu kooperacyjnego.
Adres: Warszawa. Nowy-Swiat Nr. 40. telefon. 68-11.
WARUNKI PRENUMERATY:
w Warszawie: Rocznie rb. 9, półrocznie rb. 4.50, kwartalnie rb. 2.25, miesięcznie kop. 75.
Za odnośnienie do domu 5 kop. miesięcznie.
Na prowincji i w cesarstwie: Rocznie rb. 12, półrocznie rb. 6, kwartalnie rb. 3, miesięcznie rb. 1.
Zagranicą: Rocznie rb. 18, kwartalnie rb. 4.50.

SKŁAD FABRYCZNY
T-wa „Prowodnik”
w RYDZIE.
w Częstochowie, Teatralna 13. Tel. № 1.
Wyroby techniczne
Gumowe i Azbestowe
do wszelkich gałęzi przemysłu
Obręcze gumowe
do kół powozowych
Bandaże, Osie, Resory
OPONY do samochodów i rowerów.
Weże gumowe i parciane
Obcasy gumowe. 271

Wielki wybór gotowych gorsotów od 2 do 25 rubli poleca pracownia gorsotów „JÓZEFY”
Częstochowa Al. III róg Szkolnej dom p. Wnorowskiej Repersja, pranie, przefasonowywanie i t. p. 561-6-1

15 rb. nagrody, Wexsel na 200 rubli № 212 platny 6 sierpnia prze Dr. Dawidowicza 1910 r. kwit na 200 rubli przez Dyrektora syruku Rychotera, 15 rubli pieniędzy, pół pasek i paseport. Łaska wyznalacze złoży w administracji gazy 740-1-1

Sklep do sprzedania spożywczo-dystrybucyjny na dogodnych warunkach Ogrodowa 61. 718-10-3

Sklep do sprzedania z powodu wyjazdu Mokra Nr. 14 726-1-2

Potrzebuję czeladnika kowalskiego. Kłomnice Antoni Bugaj 728-3-3

Zterenu Wystawy można kupić za cenę przystępną: Motor naffowy 3 konny z kompletnym przyborem w doskonałym stanie Wiadomość u Inż. F. Dawidowicza 11 Aleja 31. 732-3-2

W Październiku 1909 roku będzie do sprzedania:

- około 1700 m. b. rur żelaznych kutych z krzyżami stałymi o średnicach 1 6", 4", 3-11 3/4"
- 23 szt. kranów bronz. hydrantowych 1 1/2"
- 11 szt. kran. bronz. hydrantowych 1 1/2"
- 11 szt. wylotów do węży ze śrubunk. 1 1/2"
- 11 szt. szafek hydrantowych sosnowych.

Wiadomość w Biurze Technicznym i fabryce „MŁOT” w Częstochowie.
742-3-1

„ARYSTOKRATYNA”
Mydło, krem i proszek.
Odnaczona na wystawie laka-ży i przyrodników we Lwowie medalem złotym i dyplomem.
„Arystokratyna” działa przez swą zawartość węgliku antyseptycznie i orzeźwiająco, już po krótkim użyciu — staje się pleć lśniąco białą i nabiera młodocianej świeżości i wdzięku.
Piegi, zmarszczki, węgry, czołte piany „Arystokratyna” usuwa po kilkorazowym użyciu.
Żądać w składach aptecznych i aptekach.
Główny skład na Królestwo i Cesarstwo w składzie aptecznym **Wacława ORZEŁ** w Częstochowie, III Aleja № 48. 27

PRENUMERATĘ i OGŁOSZENIA przyjmują: Kantor własny — Częstochowa Aleja 11 Nr. 38 — kiosk „Switez” na Wystawie, w Zawierciu księgarnia p. K. Lubcke i S-ka, w Noworadomsku p. A. Kałczyński, w Dąbrowie p. Jan Dziekan, w Rakowie p. Leon Piotrowski, w Warszawie p. F. Syrewicz.

Warunki prenumeraty:
Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 kop. 50, miesięcznie kop. 50 wraz z przesyłką pocztową lub odnośnieniem do domów.

Ceny ogłoszeń:
Za wiersz jednosłpny lub jego miejsce: przed tekstem kop. 30, po tekście k. 10, obok tekstu (nadslane) k. 50, nekrologi k. 20. Drobne ogłoszenia po 3 k. za wyraz.

Redaktor Z. TRZEBIŃSKI. Wydawca A. SIENNICEL.